

Sandra Malá: Písňová tvorba Antonína Dvořáka / Antonín Dvořák's Songs. Disertační práce, FF UK v Praze 2011, 269 stran. Oponentský posudek

Jak naznačuje název, zabývá se předložená disertační práce písňovou tvorbou předního českého hudebního skladatele Antonína Dvořáka (1841–1904), neboli tou částí jeho tvůrčího odkazu, která co do množství a celkového rozsahu není tak objemná jako jiné oblasti jeho tvorby (orchestrální kompozice, komorní hudba, opery) a zůstávala doposud až na nečetné výjimky spíše stranou badatelského zájmu i provozovací praxe, jež však přesto představuje mimořádně důležitou a nepominutelnou součást tohoto odkazu. Z celku Dvořákovy písňové tvorby pro sólový hlas a klavír si autorka disertace vybrala dva stěžejní – a zároveň co do doby a okolností vzniku, volby textů i způsobů zhudebnění výrazně kontrastující – písňové cykly, tj. *Cigánské melodie [Zigeunermelodien]* op. 55 (1880) na texty ze stejnojmenné básnické sbírky Adolfa Heyduka vydané poprvé roku 1859 a *Biblické písně* op. 99 (1894) na texty z *Knihy žalmů* podle Bible kralické. Jako srovnání zvolila autorka v prvním případě stejnojmenný písňový cyklus Dvořákova současníka a přítele Karla Bendla (1838–1897), vzniklý pravděpodobně v letech 1861–1862 a 1875, a v druhém případě Dvořákovu ranější kantátovou skladbu pro sbor a orchestr *Žalm 149* op. 79, komponovanou na veršovanou parafrázi uvedeného žalmu pocházející z pera zatím nezjištěného autora.

Ve všech pojednaných případech, tzn. jak v analýzách zkoumaných Dvořákových písňových cyklů, tak také u děl, vybraných pro komparaci, zvolila autorka – v návaznosti na existující analytickou literaturu i v návaznosti na svoji předchozí magisterskou práci věnovanou Dvořákovým *Večerním písním* op. 31 na slova Vítězslava Háška – pokaždé stejnou, možno říci dokonce stereotypní, metodu či šablonu výkladu, zahrnující

- 1) rozbor zhudebněného básnického textu,
- 2) analýzu zhudebnění, a
- 3) úvahy o skladatelově práci se smyslem zhudebňovaného textu.

Domnívám se však, že právě takto zvolený a důsledně aplikovaný metodický postup jí umožnil adekvátně vystihnout a charakterizovat povahu a podstatu skladatelského uchopení zhudebňovaného básnického textu ve všech analyzovaných kompozicích, a tím pádem

zároveň přispět k objasnění Dvořákova přístupu k písňovému žánru, jakož i k bližší charakteristice a specifikaci jeho individuálního přínosu k písňové tvorbě (nejen) v Čechách v 2. polovině 19. století.

Dle mého soudu nelze tudíž pochybovat o tom, že předložená písemná práce odpovídá ve všech ohledech a parametrech nárokům, kladeným obvykle na doktorskou disertační práci, neboť

- 1) obsahuje a prezentuje původní badatelský výkon, založený na důkladném studiu a analýze zvolených hudebních pramenů (srv. výše), a
- 2) splňuje všechny další formální požadavky, kladené obvykle na disertační práci, včetně kritické reflexe dosavadního stavu bádání, pokud možno úplného soupisu relevantní odborné literatury, jakož i bezchybného poznámkového a citačního aparátu.

Soudím proto dále, že předložená disertační práce Sandry Malé může být bez výhrad přijata a doporučena k obhajobě.

V Praze 19. 6. 2011

Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.